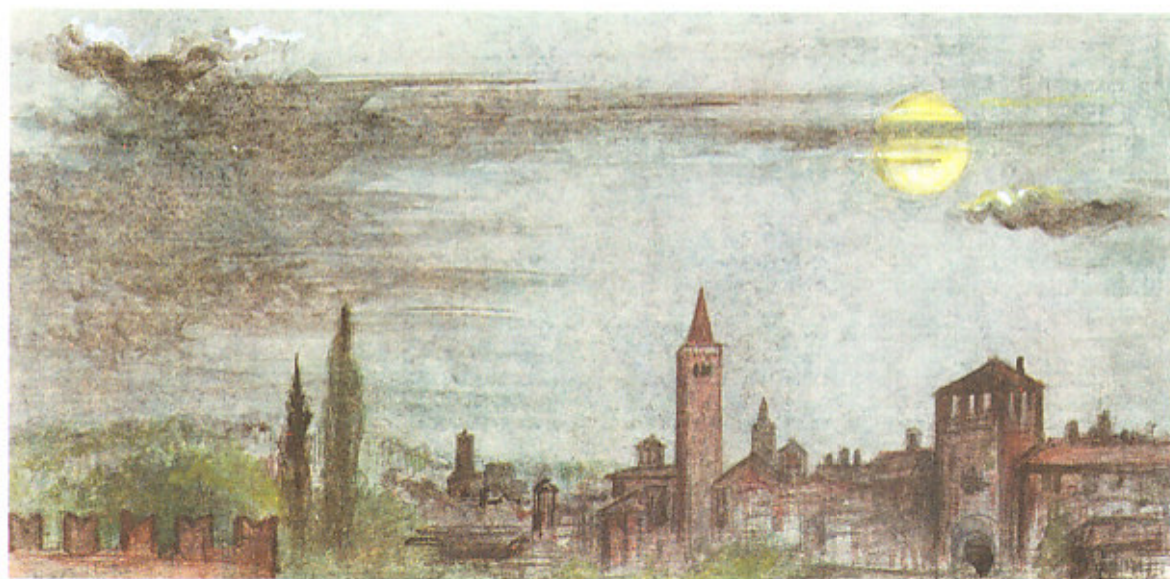

Romeo a Julie

VE městě Verona žily dvě slavné rodiny, Kapuletovi a Montekovi. Mezi nimi se již léta táhl dávný spor, jehož kořenů už sice sotva kdo dohlédl, ale jenž narostl do takové síly, že rodová zášť zahrnovala i ty nejvzdálenější příbuzné, stoupence i čeleď na obou stranách. A tak když sluha z domu Monteků potkal náhodou sluhu z domu Kapuletů, hned se rozpoutala ostrá slovní potyčka a často i tekla krev. Bylo těch rvaček už tolik, že čestní a poctiví obyvatelé města neměli chvíli klidu.

Jednou starý pan Kapulet uspořádal velkou hostinu a ples a na tuto událost pozval mnoho vznešených pánů a dam. Sešly se tam všechny opěvované krásky z celé Verony a dům byl otevřen každému — s výjimkou rodiny Monteků. Měla tam přijít i Rosalina, dívka, kterou zoufale a nešťastně miloval mladý Romeo, jediný syn siňora Monteka. Tak ho láska k ní spalovala, že nejedl, nespál, stranil se společnosti a jen a jen vzdychal po té, která jím pohrdala a neměla pro něho krapínek citu. Benvolio, Romeův přítel, zoufalého milence velmi litoval a rád by ho byl z té melancholie nějak vytrhl. Poradil Romeovi, aby na ten ples šel. Až uvidí Rosalinu mezi jinými kráskami z města, pozná,

že ta jeho opěvovaná labuť je v porovnání s ostatními pouhá vrána. Romeo na Benvoliova slova nedal, ale z lásky k Rosalině se rozhodl, že na ples přece jen půjde. Navštívit takovou událost bylo ovšem pro každého Monteka nebezpečné, ale Benvolio navrhl, ať si Romeo dá na obličej masku a nikdo ho nepozná. A tak šli nakonec na ples ke Kapuletům v maskách tři: Romeo, Benvolio a jejich přítel Merkucio. U dveří je přivítal sám siňor Kapulet, kterému jejich masky připomněly dobu mládí, kdy sám v přestrojení šepтал něžné dámě do ouška, co chtěla slyšet. A hned bujaře zval všechny slečny k tanci, a prý ta, která odmítne tanečníka, má jistě alespoň kuří oko. Zábava byla v plném proudu, a jak tak Romeo vyhlížel Rosalinu, náhle mu do očí udeřila taková krása, až je musel zamhouřit. Mezi tanečnicemi zahlédl dívku tak zářivě půvabnou, že by snad svým světlem rozsvítila svíce. Její krása zářila na temném líčku noci jako v černochově uchu náušnice a přitom působila stejně nedostupně jako zlato pod zemí. Vedle téhle holubice vypadaly teprve ostatní dámy jako vrány, včetně Rosaliny, na kterou Romeo v tu ránu zapomněl. Zůstal jen užasle stát a mumlal si pro sebe: „Tohle je křišťál. Tamto byly střepy!“ Náhodou ho ale zaslechl Tybalt, synovec Kapuletův, a po hlase Romea poznal. Tenhle Tybalt byl velký prudas a rváč a nesnesl, aby si nějaký zakuklený Montek chodil po jejich domě a vysmíval se jejich veselí. Velice se rozzuřil a byl by na místě Romea probodl, ale strýc Kapulet ho rázně zkontroloval. Nestrpěl, aby synovec v jeho domě páchal ten večer jakékoli násilí, zčásti z ohledu k hostům, ale i proto, že se Romeo až dosud choval dvorně a jak se patří; koneckonců o něm kdekdo ve Veroně říkal, že to je poctivý a slušný chlapec. A tak se musel Tybalt proti své vůli zdržet odplaty, ale zapřisáhl se, že to tomu Montekovi při nejbližší příležitosti vrátí i s úrokem a oplatí mu jeho troufalost.

Protože tanec právě skončil, přiblížil se Romeo k té okouzující dívce a osmělen poněkud svým převlekem dovolil si ji uchopit za ruku, o které mluvil jako o svátosti, již svým dotykem znesvěcuje. Pak přirovnal své rty k uzardělým poutníkům, kteří to znesvěcení musí ztlumit polibkem, a na ta slova jí ruku políbil. „Poutníčku milý,“ řekla ta dívka, „své ruce křivdíš, vždyť poutá moji ruku oddaně. Tím dotykem se obě políbily a sepjaly se jako k modlitbě.“ „Však nejen rukama se člověk modlí,“ zašeptal osmělený Romeo. „Máš pravdu, k modlení jsou přece rty,“ řekla dívka. „Ať tedy rty dělají, co ruce zmohly, a k modlení jsou k sobě sepjaty,“ řekl Romeo a políbil dívku na ústa. Takto spolu chvíli zamilovaně rozmlouvali, když najednou kdosi pro dívku přišel, že ji shání její matka. Od téhož člověka se Romeo dozvěděl, že ta přepůvabná slečna, jejíž krása mu na první pohled tolik učarovala, je Julie, dcera siňora Kapuleta, a že tedy své srdce nevědomky zanechal v táboře svého největšího nepřítele. Ta nešťastná okolnost ho trá-

pila, avšak na jeho lásce ničeho neubrala. I Julie byla neklidná, když zjistila, že mladík, kterého právě poznala a do kterého se stejně bezhlavě zamilovala jako on do ní, je mladý Romeo Montek, a zabědovala, jak proklatě ta láska začíná, když ji nutí milovat toho, koho jí rozum poroučí nenávidět.

O půlnoci se Romeo a jeho společníci rozloučili a vyrazili k domovu. Ale Romeo daleko nedošel. Nemohl se odloučit od domu, kde zanechal své srdce. Proto se svým druhům ztratil a přeskočil zeď do zahrady Kapuletů. Netrvalo dlouho a ta, na kterou tak úpěnlivě myslel, se náhle objevila v okně. Rázem jako by na obloze vyšlo slunce a zastínilo skomíravý měsíc, jenž se jen chabě mihotal na nebi, bledý závistí z té nadpozemské záře, kterou svou krásou vyzařovala Julie. Alespoň tak to Romeovi připadalo. Viděl ji, jak si bere hlavu do dlaní, a přál si být rukavičkou na té dlani, jen aby se jí mohl dotýkat. V tom osamoceném rozjímání dívka najednou hluboce vzdychla a zanaříkala: „Bože!“ „Mluví,“ šeptal si Romeo pro sebe, aby ho dívka nezaslechla. „Ach, řekni ještě něco, anděli. Vznášíš se nade mnou jak posel z nebe, na kterého lidé s očima v sloup zírají jak na vzácný div.“ A dívka, netušící, že ten, po kterém volá její srdce, je na doslech, ho nevědomky poslechla. „Ach, Romeo,“ vykřikla tlumeně, „proč jsi Romeo? Zřekni se otce!

Zapři svoje jméno, a jestli nechceš, zapřu já svůj rod a navždy budu patřit pouze tobě.“ Jak rád by Romeo v tu chvíli odpověděl na ta slova, ale chtěl slyšet ještě víc, a dívka v té vášnivě samomluvě opravdu pokračovala. Vyčítala Romeovi, že je Romeo a Montek a prosila ho, ať své jméno změní anebo docela zahodí, a za to nenáviděné jméno, které k němu přece nijak nepatří, ať si vezme ji. To už Romeo nevydržel a vykřikl, že ji tedy bere za slovo. A bude-li mu říkat „můj milý“, rád se svého jména zřekne a nebude už nikdy Romeo. Dívka se velice vyděsila, když uslyšela ze zahrady mužský hlas, a ptala se, kdo tam pod pláštěm noci ruší její osamocené rozjímání. Ale ani se ptát nemusela. Jen hrstkou slov stačil ji zatím omámit jeho hlas, ale ona už navždy pozná, že patří Romeovi. A hned se začala strachovat o jeho život. Zahradní zeď je vysoká a strmá, a kdyby ho tu našel někdo z jejích příbuzných, mohl by ho zabít, protože je Montek. „Víc nebezpečí číhá ve tvých očích než ve dvaceti jejich mečích! Dívej se na mě vlídně a nic mě nezraní!“ zvolal Romeo. „Ale jestli mě nechceš, ať si přijdou. Ať radši jejich zášť mi zkrátí život, než abych živořil bez tvé lásky.“ „A kdo ti prozradil, kde mě najdeš?“ ptala se Julie. „Srdce mě pohánělo a vedlo za tebou. I když nejsem mořeplavec, za takovým pokladem, jako jsi ty, bych obeplul sedmero moří.“ Julie se velice styděla, že nevědomky odkryla před Romeem své srdce. Její ruměncem však naštěstí zakrývala škraboška noci. Teď už se stěží mohla upejpat a brát svá slova zpět, jak to obvykle slušné slečny dělávají, když odmítáním o to víc své milence dráždí a lákají. Je přece známo, že co člověk získá lehce, o to příliš nestojí, a naopak, o co musí bojovat a těžce usilovat, toho si teprve váží. Ale v Juliině případě už bylo pozdě na to tvářit se nepřístupně, protahovat námluvy a dělat všelijaké ty naschvály. Romeo vyslechl nedopatřením přímo z jejích úst, co k němu cítí. A proto mu upřímně potvrdila, že co slyšel, je pravda, a jen si přála, aby ji ten drahý Montek (jak vidno, láska dokáže osladit i hořké jméno) nevinil z prostopášnosti a nemravnosti, protože ona dokáže být i přes svou otevřenost stálejší než ty, co lstivě hrají netykavky a svádějí nápadníky odmítáním.

Romeo si bral nebe na pomoc, aby mu dosvědčilo, že ani v nejmenším nezapochyboval o její cti, ale ona ho poprosila, ať raději nepřísahá. Přestože ho má ráda, to, co se té noci stalo, ji netěší. Je to prý příliš prudké, nerozumné, náhlé. Snad to poupě lásky časem dozraje, až se někdy příště potkají. Prozatím ať raději jde. Jenže Romeo se nechtěl rozloučit dřív, dokud mu Julie neřekne, že ho taky miluje. „Mé vyznání měls dřív, než sis o ně řekl,“ připomněla mu Julie a hned zalitovala, že ho nemůže vzít zpátky. „Chceš ho vzít zpátky?“ vyděsil se Romeo. Ale dívka ho ujistila, že jen proto, aby mu to vyznání mohla opakovat znovu a znovu, protože její štědrost je bezedná jak moře a její láska stejně hluboká. Jejich milostnou rozmluvu náhle přerušila chuva, která spala s Julií

v místnosti a volala, že pomalu bude ráno a jak to že Julie ještě není v posteli. Ale Julii se přece ještě podařilo na chvilinku k oknu dostat a řekla spěšně Romeovi: „Už jen tři slova, Romeo, a musím jít. Jestli máš se mnou vážné úmysly a chceš mě za ženu, pak mi dej zprávu po tom, koho za tebou zítra pošlu, kdy a kde se bude konat sňatek. Vše, co mám, ti k nohám položím a půjdu s tebou, můj manželi a pane, až na kraj světa.“ Jen co to dořekla, zas ji chůva z pokoje zavolala, ale Julie se brzy vrátila opět k oknu, protože se od milého nechtěla odloučit a hlídala si ho jak dítě ochočeného ptáčka na niti, kterého vždy nechá jen kousek poodejít, a hned zas ho strhne zpět v žárlivé bázni, aby neulétl. A stejně tak se nechtělo Romeovi od Julie, neboť naslouchal jejímu hlasu jako nejlibeznější hudbě. Nakonec se však přece rozloučili a popřáli si dobrou noc.

Jenže té noci už příliš nezbývalo a zvolna začínalo svítat, když Romeo odcházel od své lásky jako omámený, a protože na spánek neměl ani pomyslení, zamířil rovnou do kláštera za mnichem Lorenzem. Otec Lorenzo vstával vždycky ještě za tmy, ale když viděl takhle časně ráno na nohou Romea, hned ho napadlo, že mladík dosud nebyl ani v posteli a že v tom určitě bude láska. V tom měl sice pravdu, zato byl velmi překvapený, když zjistil, že tou, která Romeovi nedá spát, není Rosalina, jak předpokládal, ale Julie. Romeo mnichovi vyličil, co se večer přihodilo, a prosil ho, aby je ještě téhož dne oddal. Lorenzo spráskl ruce v údivu nad tou náhlou změnou. Věděl o Romeově nešťastné lásce k Rosalině. Kolik jen toho musel vyslechnout, jak by dal Romeo té dívce tělo i duši, a teď, jak vidí, je mladík bez sebe zase kvůli jiné. Pokáral ho, že miluje pouze podle oka. Romeo se bránil, že mu mnich lásku k Rosalině stejně vždycky rozmlouval a že je v tom rozdíl, protože Rosalina ho nemiluje, zato Julie ano a on miluje ji. To Lorenzo připustil, a navíc ho napadlo, že sňatek Romea s Julií by mohl šťastně ukončit to letité nepřátelství mezi Monteky a Kapulety a nastolit klid a mír v celé Veroně. A tak otec Lorenzo zčásti z těchto důvodů, a hlavně proto, že měl Romea rád a nikdy mu nebyl s to nic odmítnout, nakonec souhlasil, že milence oddá.

Romeo byl v sedmém nebi a Julie, která se tu zprávu dozvěděla od posla, jehož podle svého slibu za Romeem vypravila, přišla včas do Lorenzovy cely, kde jim mnich spojil ruce v posvátném svazku manželském. Otec Lorenzo pak pronesl modlitbu, aby nebe tomu spojení mladého Monteka s dcerou Kapuletových přálo a navždy ukončilo letité nepřátelství mezi těmito dvěma slavnými a váženými rody.

Po obřadu Julie pospíchala domů a netrpělivě vyčkávala, až se snese noc a přivede jí jejího manžela. Čas jí ubíhal tak pomalu jako děcku, které si večer před nějakou slavnostní událostí prohlíží krásné šaty a ví, že si je může obléct až ráno.

Tentýž den kolem poledne potkali dva Romeovi přátelé, Benvolio a Merkucio, ná-

hodně na ulici partu Kapuletů, v jejichž čele krácel zavilý Tybalt. Hledal Romea, aby ho ztrestal za tu drzost, že si předešlého dne troufl bez pozvání a tajně na jejich ples. Když viděl Merkucia, obořil se na něj, kde že je jeho kumpán Romeo. Merkucio, který byl stejně od rány jako Tybalt, mu stejně ostře odpověděl a už už se začínalo schylovat ke rvačce. Benvolio se je snažil uchlácholit, když tu náhle se objevil Romeo. Tybalt nechal Merkucia Merkuciem a hnal se za svou vyhlédnutou obětí. Nazval Romea lotrem, což se v Itálii těch dní rovnalo vyzvání na souboj. Romeo se před chvílí stal Tybaltovým příbuzným a tak si ze všeho nejméně přál jít s ním do sporu. Jméno Kapulet už v něm nevyvolávalo odpor, ale lásku; vždyť měl za ženu jejich Julii. Kromě toho dosud se vždycky držel stranou všech těch nesmyslných potyček mezi oběma rodinami, už jenom proto, že měl dost rozumu a nebyl násilník. Teď se tedy tím spíš snažil Tybaltovi jeho zlobu vymlouvat a nazval ho „milý Kapulete“. Tybalt, který k smrti nenáviděl všechny Monteky, měl za to, že se mu Romeo vysmívá, a tím víc narostla jeho zlost. Zato Merkucio, který nevěděl nic o Julii, a proto přičítal Romeovu mírnost zbabělosti, nechtěl nechat urážky přítele nepotrestané a vrhl se proti Tybaltovi s kordem v ruce. Rozpoutala se zuřivá bitka. Romeo se snažil oba rvače od sebe odtrhnout a skočil mezi ně, čehož Tybalt využil a zákeřně pod jeho paží Merkucia probodl. Merkucio padl mrtev k zemi a v tu

chvíli zapomněl Romeo na veškerou smířlivost. Ve snaze pomstít smrt přítele udeřil na Tybalta a po krátkém boji ho zabil. Krvavá potyčka uprostřed dne přilákala na místo spoustu lidí z celého města, včetně obou hlav zneprátených rodů, starého Monteka a starého Kapuleta, i s jejich ženami. Dokonce přišel i sám vévoda, jehož ty věčné potyčky mezi oběma rody tentokrát připravily o vlastního příbuzného, Merkucia. Rozhodl se vypátrat viníky toho sporu a co nejpřísněji je potrestat. Benvolio jako svědek pak co možná nejpřesněji a nejpodrobněji vylíčil, jak se celá ta nešťastná událost seběhla. Jenže paní Kapuletová, Tybaltova teta, která věděla, že Benvolio je Romeův přítel, obvinila toho mladíka ze zaujatosti a za Tybaltovu smrt tvrdě žádala smrt Romeovu. Samozřejmě netušila, že chce odsoudit k smrti vlastního zetě. Po ní stejně plamenně vystoupila matka Romeova a prosila o život svého syna, který přece neudělal nic jiného, než že nahradil zákon a za vraždu Merkucia potrestal Tybalta. Vévoda však nedbal na jejich nářky a prosby a podle práva rozhodl, aby byl Romeo z města vyhoštěn.

Byla to pro Julii těžká rána, když se o celé události dozvěděla. V tutéž chvíli přišla rázem o milovaného bratrance a ještě dražšího manžela a se ztrátou těch dvou jako by se pro ni vylidnil celý svět. Slova lásky mísila do kleteb, když v duchu Romeovi vyčítala jeho čin. Nazývala ho líbezným lotrem, bídným andílkem, zvlčilým jehňátkem, jak se v jejím rozháraném nitru svářely protikladné pocity. Nakonec ale láska k manželovi zvítězila a slzy, které prolévala nad tím, že jí Romeo zabil bratrance, se změnilly v slzy radosti, že jí Tybalt nezabil muže. Pak ale přišel nový příval slz, když jí na mysli vytanulo slovo vyhnanství a když si uvědomila, že ona, která byla vdaná sotva pár minut, má být od svého manžela odloučena navěky. A hned to jediné slovo vyhnanství znělo strašlivěji než smrt tisíce Tybaltů.

Romeo se zatím ukrýval v cele otce Lorenza a tam se dozvěděl o vévodově ortelu. Připadal mu horší než trest smrti. Život bez Julie nebyl pro něj životem a svět končil hradbami Verony. Za nimi byl jen očištěc a peklo, kdežto tam, kde byla Julie, bylo samo nebe. Mnich se ho snažil upokojit argumenty rozumu i mlékem víry, ale zoufalý mladík byl ke všem slovům hluchý. Jako šílenec si rval vlasy, a dokonce padl k zemi, kde, jak tvrdil, si zaživa vyměří svůj hrob. Takto ho zastihla Juliina chuva, která se přišla za otcem Lorenzem poradit, co si počít s Julií, jež byla v právě tak politováníhodném stavu jako její vyhoštěný manžel. Když Romeo slyšel, jak jeho drahá jeho vinou trpí, málem si sám sáhl na život. A to se do něho mnich teprve pustil. Obvinil ho, že jeho slabošství je rouháním se Bohu. Zabil Tybalta, a teď chce zabít sebe a tím i svou ženu, která žije pouze pro něj? Když člověku schází odvaha, i ten nejmužnější zjev se bortí jak socha z vosku. Vždyť má vlastně štěstí. Tybalt ho chtěl zabít, ale dopadlo to právě naopak. Po-

dle zákona měl být za svůj prohřešek popraven, ale vévoda trest změnil na vyhnanství. A za ženu má dívku, kterou nade všechno miluje. Požehnání mu ozařuje cestu — a on se jak zvykané děcko durdí na svůj osud. „Takoví špatně skončí! Pozor na to!“ varoval ho Lorenzo. A když se pak Romeo poněkud upokojil, vyjevil mu mnich následující plán. Ještě dnes večer ať jde za svou ženou a utěší ji. Od ní ať pospíchá co nejrychleji do Mantovy, kde pobude tak dlouho, dokud mnich nevystihne chvíli, kdy bude nejvhodnější vyhlásit jejich sňatek. Snad ta zpráva obě rodiny sblíží; vévoda pak zaručeně svůj trest odvolá a dá Romeovi milost. S tisíckrát větší radostí se potom Romeo do Verony vrátí, než s jakou bolestí teď odchází. Moudrá mnichova slova Romea snadno přesvědčila, takže se vděčně s otcem Lorenzem rozloučil a pospíchal za svou paní.

Tu noc strávil Romeo u Julie. Dostal se do její komnaty po provazovém žebříku právě z té zahrady, kde ještě včera vyslechl její tajné vyznání. Pouze na krátký čas směli oba milenci zapomenout na vše kolem a věnovat se svému štěstí. Až příliš brzy se noc nachýlila a blížilo se smutné loučení. Když Julie zaslechla první cvrlikání skřivánka, snažila se namluvit sama sobě, že je to noční zpěv slavíka a že jim ještě zbývá chvilka času. Ale dlouho sama sebe klamat nemohla. Krajky světla, které protrhaly mraky na východě, byly neklamnou známkou toho, že se manželé musí rozloučit. Romeovi hrozila smrt, kdyby ho stráž ve městě objevila za denního světla, a proto Julie nerada připustila, že to rozladěné skřehotání skutečně patří skřivanovi. S těžkým srdcem loučil se Romeo s Julií a sliboval jí, že dá o sobě zprávu, jak nejdříve bude moci. Když sestoupil z okna do zahrady a naposledy dával Julií své sbohem, přepadla dívku hrozná předtucha. Jak tam dole Romea viděla, zazdalo se jí, že ho vidí na dně hrobky. I Romeovi připadala Julie až smrtelně bledá. Rychle však hodil podobné myšlenky za hlavu, rozžehnal se a pospíchal z města pryč.

A od té chvíle jako by se hvězdy proti těm nešťastným milencům spikly. Neuplynulo víc než pár dní, když starý siňor Kapulet seznámil dceru se svým záměrem provdat ji. Za ženicha jí vybral mladého galantního šlechtice, hraběte Parise, muže pohledného i bohatého, jaký by mladé Julií jistě nebyl proti mysli, kdyby už nemilovala jiného a nebyla za něho provdaná.

Julie byla z otcova návrhu zoufalá a nevěděla, co si počít. Naříkala, že je ještě mladá na to, aby se tak brzy vdávala, vymlouvala se na smrt bratrance Tybalta a že by se nehodilo slavit svatbu tak brzy poté, co byl v rodině smutek, hledala všelijaké důvody, jak by mohla tu nabídku odmítnout, pouze o tom hlavním se nezmínila: že už vdaná je. Jenže starý pan Kapulet byl ke všem jejím vytáčkám a výmluvám hluchý. S veškerou váhou své otcovské autority jí nařídil, že si ještě tento čtvrtek hraběte Parise vezme a konec řečí. Nedopustí, aby holka z čiré hlouposti zahodila tak výtečnou partii a šlapala si po štěstí.

Bezradná Julie běžela k otci Lorenzovi a prosila ho, aby jí z této neřešitelné situace pomohl, jinak že si spíš sama zkrátí život, než aby si vzala hraběte, když už má za muže Romea. A Lorenzo našel řešení. Řekl Julií, ať se vrátí domů a tváří se vesele, aby se všem zdálo, že k sňatku s Parisem svoluje. V noci před svatbou však ať z lahvičky, kterou jí dá, vypije extrakt. Ten ji na dvačtyřicet hodin uspí tak dokonale, že bude vypadat jako mrtvá. Údy jí ochabnou, krev vychladne, takže až za ní ráno ženich přijde, bude si myslet, že je po smrti. Pak ji, jak velí zvyk, v nejkrásnějších šatech přenesou na hřbitov a uloží do rodinné hrobky. Pokud v sobě potlačí strach a podrobí se této děsivé zkouš-

ce, za dvačtyřicet hodin po požití toho výtažku se osvěžena probudí jako po příjemném spánku. Lorenzo mezitím pošle Romeovi do Mantovy zprávu, aby přijel, společně v hrobce vyčkají jejího procitnutí, a pak si ji Romeo tajně odvede z města pryč. Láska k Romeovi a hrůza, že by si vdaná měla vzít Parise, daly Julii sílu ten odvážný krok podniknout. Vzala si od mnicha lahvičku a řekla, že se bude řídit jeho radou.

Při odchodu z kláštera potkala Julie mladého hraběte Parise, který už byl velice nedočkavý, až se Julie stane jeho paní. Julie mu to nijak nerozmlouvala, tak dbalá byla už pokynů zpovědníkových. Její otec, starý pan Kapulet, byl štěstím bez sebe, když se mu dcera, ještě před chvílí tak vzpurná a paličatá, vrátila od zpovědníka mírná a poslušná. Jako mladík se bujaře pustil do příprav svatby a už za chvíli celý dům bzučel nebývalým ruchem a shonem.

Nastal střeční večer a Julie se ukládala ke spánku. Nazítří měla mít svatbu a teď, sama v ložnici, svírala v ruce lahvičku a chystala se vypít ten omamný nápoj. Náhle ji ale začaly napadat nejpodivnější myšlenky. Začala podezřívat otce Lorenza, jestli jí snad nedal v lahvičce jed, aby ho nezostudil další sňatek, když už ji předtím oddal s Romeem. Brzy však to podezření zavrhl, neboť Lorenzo byl vždycky dobrák a svě-

tec. Horší byla představa, že by se mohla v hrobce probudit dřív, než přijdou Lorenzo s Romeem. Určitě by se v tom strašidelném jícnu staré hrobky, kde se řadu století hromadí kosti Kapuletů a kde mrtvý Tybalt jako poslední už hnije v rubáši, pomátla na rozumu. Vzpomněla si na pověsti, jak se v těchto místech procházejí duchové zemřelých, a otrásl jí děs. Jenže v tu chvíli pomyslela na svého Romea a na chystanou svatbu s Parisem, a bez dalšího přemýšlení extrakt vypila. Rázem byla jako bez ducha.

Ráno přišel hrabě Paris s muzikou, aby svou nevěstu probudil milostnou písní. Jenže místo ní čekal ho v její komnatě hrůzný pohled na chladnou mrtvolu. Náhle bylo po všech nadějích. Celý dům byl z toho neštěstí vzhůru nohama. Nešťastný Paris nezakrytě naříkal nad ztrátou nevěsty, s níž ho smrt rozvedla dřív, než si ji vzal. A ještě žalost-

nějsí byly nářky manželů Kapuletových, jejichž jedinou dceru, jediného potomka a jedinou radost jejich žití, odvedla krutá smrt právě ve chvíli, kdy se ji chystali tak šťastně zaopatřit. Vše, co bylo připraveno pro svatební obřad, teď posloužilo k obřadu pohřebnímu. Muzika místo v dur zahrála v moll, svatební hostina se změnila v pohřební tryznu, namísto písní zněly smuteční litanie a svatebním kvítím se obložila rakev. Svatý mnich, který měl dívku radostně oddat, ji přišel žalostně pohřbít. A průvod svatebních hostů změněný v průvod pozůstalých krácel stejnou cestou ke kostelu, ne však aby svou přítomností doprovodil štěstí živých, ale aby oplakal rozrůstající se řady mrtvých.

Jak známo, špatné zprávy cestují rychleji než dobré, a tak se stalo, že zpráva o Juliině smrti dostihla Romea v Mantově dřív, než mu posel od Lorenza stačil doručit dopis, v němž ten dobrý mnich Romeovi vylíčil, jak se věci skutečně mají, a vyzýval ho, aby co nejrychleji spěchal do Verony a byl při tom, až se Julie z té nápodoby smrti probudí. Ta zlá zpráva zastihla zrovna Romea v nanejvýš příjemném rozpoložení. Měl té noci sen, v němž ho jeho paní našla mrtvého (zvláštní jsou sny, když v nich i mrtví vidí) a polibky mu do rtů vdechla život, až se probudil a byl pánem světa. Takže když zahlédl posla z Verony, byl si jist, že přináší nějakou dobrou novinu, již byl ten šťastný sen předzvěstí. Avšak když uslyšel, že ve skutečnosti se věci mají docela jinak a že mrtvá je jeho paní, kterou on svými polibky už sotva kdy vzkřísí, ihned dal sedlat koně, aby se mohl do Verony vrátit ještě téže noci a navštívit Julii v její hrobce. A protože v hlavách zoufalců se líhnou všelijaké nekalosti, hned také ještě v Mantově zašel k jednomu nužnému lékárníkovi, jehož krámku si před časem všiml. Když tehdy viděl tu vyzáblou trosku za pultem žalostně obloženým prázdnými krabičkami, kelímky a baňkami a jinými známkami bídy, napadlo ho — a bůhví, jaká zlá předtucha mu ta slova vyvolala v mysli: „Kdyby tu někdo potřeboval jed, za jehož prodej je v Mantově smrt, tenhleten ubožák by mu ho prodal.“ Ta slova se mu náhle opět vybavila a krámek vyhledal. Jen chvíli předstíral lékárník okolky, zlatu, které Romeo nabízel, nemohla ta hrozná bída odolat, takže za chvíli už přinášel lékárník jed. „V něčem to rozpustíte a vypijte,“ pravil chraplavým šepetem. „I kdybyste měl síly za dvacet, ta troška vás rázem odpraví.“

Romeo však chtěl, ještě než zemře, vidět Julii. Do Verony se dostal okolo půlnoci a pospíchal na hřbitov, kde v samém středu stála stará hrobka rodu Kapuletů. Romeo byl vybaven loučí, krumpáčem a pácidlem, a právě když se snažil násilně vniknout do té pochmurné svatyně, kdosi vykřikl: „Ruce pryč, Monteku! Rouháš se Bohu!“ Byl to mladý hrabě Paris, který v tu pozdní hodinu přišel pokrýt Juliin hrob čerstvými květy a prolít slzy nad tou, která měla být jeho paní. Když tu tak náhle zahlédl toho vyhoštěného Monteka, nenapadlo ho nic jiného, než že mladík jako zapřísáhlý nepřítel všech

Kapuletů chce zhanobit jejich hrobku, a proto mu přísně poručil, aby odhodil zbraň a vzdal se mu. Romeo Parise prosil, ať ho nechá na pokoji a raději odejde. Ve jménu Tybalt, který tu ležel mrtvý, ho zapřísahal, ať nedráždí jeho hněv a nepřivolává na jeho hlavu další hřích, kdyby ho snad musel zabít. Jenže hrabě se jeho varování jen pohrdavě vysmál a jako zločince se ho chystal násilně zatknout. A protože se Romeo nedal, rozpoutala se bitka, při níž Romeo Parise zabil. Až pak ve světle louče poznal, kdo je jeho obětí, a tu si vzpomněl, jak mu sluha cestou vyprávěl, že si hrabě Paris měl Julii vzít. Uchopil nešťastného mladíka za bezvládnou ruku, jako by shodná nepřízeň osudu z nich dvou konečně učinila přátele, a řekl mu, že ho alespoň pohřbí v tom nejskvělejším hrobě, jaký existuje, v hrobě jeho Julie. Když hrobku otevřel a sestoupil do ní, uviděl na katafalku ležet svou paní. Byla tak krásná, jako by smrt nad ní neměla žádnou moc, či spíš jako by si ji smrt zamilovala a držela si ji v té tmě jako milenku. Její tváře i rty byly dosud červené a pod svěží pletí jako by dosud pulsovala krev. Opodál ležel v rubáši zakrvácený Tybalt, kterého Romeo poprosil za odpuštění a s ohledem k Julii ho nazval „bratranče“. Oznámil mu, že ho přišel pomstít a zabít jeho nepřítele.

Nato se Romeo sklonil nad Juliinými rty, naposledy je políbil a konečně mohl setřást ten úděl nepřejících hvězd: otevřel lahvičku s jedem a jedním douškem vypil celý obsah. Ukázalo se, že lékárník byl poctivec. Jed zapůsobil rychle a účinně. Právě v tu chvíli však Julie otevřela oči.

Když otec Lorenzo zjistil, že vinou zlomyslné náhody nebyl list, který poslal Romeoovi do Mantovy, vůbec doručen, sebral se a pospíchal na hřbitov sám, aby slečnu z hrobky vyprovodil, neboť se už blížila chvíle, kdy měla Julie procitnout. Jak přicházel k hrobce, v ruce krumpáč a louč, s údivem si povšiml, že hrobka je otevřena a uvnitř se svítí. Velká hrůza ho obešla, když pak viděl na zemi krev a opodál odhozené dva zkrvažené kordy. Uvnitř hrobky našel i mrtvého Parise a Romea.

Nezbývalo času pátrat po tom, jak se ta tragická událost mohla seběhnout, protože právě v tu chvíli si mnich všiml, že se Julie probouzí. Uviděla mnicha a dobře se rozpomněla, kde má být. Hned se ptala po Romeovi. Zvenku se však ozvaly nějaké hlasy a Lorenzo ji horečně prosil, ať se rychle sebere a prchne s ním z té smrtí zamořené sluje

spánku, neboť vyšší moc, jíž se nelze protivit, zvrátila jejich úmysl. Jenže tu si teprve Julie všimla, co se stalo, a odmítla hrobku opustit. Mnich, vyděšený blížícími se hlasy, ve strachu utekl. Julie zpozorovala lahvičku, kterou dosud svírala Romeova ruka, a pochopila, že mu na věčnost pomohl jed. Na dně však nezbyla ani kapka, a tak se Julie sklonila nad tvář svého muže a snažila se mu zbytky jedu slíbat ze rtů. Jenže to už se hluk zvenku přiblížil až k samotné hrobce, proto Julie rychle vytrhla Romeovi od pasu dýku a probodla se. Zemřela po boku svého muže.

Mezitím na hřbitov dorazila stráž. Panoš, který doprovázel hraběte, byl svědkem souboje mezi svým pánem a Romeem a běžel hledat pomoc. Za chvíli už té zprávy bylo plné město, kdekdo křičel „Paris!“ a „Romeo!“ a „Julie!“ a hnal se ke hřbitovu. I siňora Monteka, i starého pana Kapuleta ten rozruch probudil; rychle vstali z postele a běželi společně s ostatními na hřbitov zjistit, co se to vlastně děje.

Před vévodu, který se na hřbitov též dostavil, předvedla stráž otce Lorenza. Zastihli ho, jak celý rozechvělý a uslzený prchá od hrobky Kapuletů, a zadrželi ho jako podezřelého. Půlka města se shromáždila u té starobylé hrobky a vévoda přísně vyzval Lorenza, aby přede všemi vyličil, co o té hrozné události ví.

A tak mnich začal vyprávět pravdivý příběh o tragické lásce dvou nešťastných milenců. Oznamil rodičům Romea i Julie, těm nesmiřitelným Montekům a Kapuletům, že jejich dcera a syn byli manželé. Vyprávěl, jak se dozvěděl o jejich tajné lásce a jak je v dobré víře oddal, doufaje, že to spojení ukončí vleklé nepřátelství obou rodin. Avšak dříve než mohl jejich sňatek uvést šetrně ve známost, hrozila Julii druhá svatba a ona raději na jeho radu vypila uspávací nápoj a vydávala se za mrtvou. Líčil dál, jak napsal Romeovi, ale když zjistil, že mladík nešťastnou souhrou náhod jeho list nedostal, běžel na hřbitov a našel zde mrtvého Romea i hraběte Parise. Zbytek výpovědi doplnil hrabětův panoš, jenž popsal souboj Romea s Parisem, a vyprávění dokončil Romeův sluha, který přinesl svému pánovi do Mantovy tu strašnou zprávu o Juliině smrti a kterému dal Romeo před odchodem na hřbitov dopis svému otci. V něm pak stálo vše o tom, jak koupil od chudého lékárníka jed i jak měl v úmyslu vloupat se do Juliina hrobu a tam po jejím boku zemřít. A protože do sebe všechny události zapadaly, byl mnich očištěn od veškerého podezření, že by snad měl v tom neštěstí přímo prsty, leda snad, že se jeho dobré úmysly tak tragicky obrátily v pravý opak.

Když to vše vévoda vyslechl, otočil se k těm dvěma zarputilým otcům: „Monteku, Kapulete!“ řekl jim, „vaše zášť se obrátila proti vám a samo nebe zahubilo vaše miláčky láskou. Všechny stihl trest.“ A tu starý Kapulet napráhl ruku k Montekovi se slovy: „Zde je má ruka, bratře Monteku, jediné věno, jež ti mohu dát po mrtvé dceři.“

Montek jeho ruku uchopil a jako výraz pokání a usmíření prohlásil, že on dá víc, a slíbil, že dceři svého mnohaletého nepřítele postaví skvostný památník, Juliinu sochu, celou ze zlata, protože obětí jejich zášti je ochoten obětovat všechno. Siňor Kapulet, aby se nedal zahanbit, slavnostně přislíbil, že on postaví větší pomník Romeovi. A tak se ti dva nebozí pánové, teď když už bylo pozdě, trumfovali v projevech zármutku a pokání, když pouze smrt jejich milovaných dětí dokázala učinit konec urputného letitého sporu a zběsilé nenávisti mezi jejich váženými a vznešenými rody.